

זמני כניסת ויציאת השבת

הדה"נ	מוצ"ש	ר"ת
5:08	6:20	7:01
5:24	6:22	6:57
5:14	6:21	6:57
5:23	6:22	6:58
5:37	6:39	7:11
5:27	6:48	7:10

שבת

עלון שבועי להנחלת נועם כבוד השבת וקדושתה

ריח ניחוח

ניצבים אנו בפתחו של ספר חדש, כשאנו מתחילים בשבוע זה בלימוד וקריאת ספר ויקרא.

הלימוד את פרשיות השבוע בהתבוננות ושימת לב, חי הוא את הקריאה ונשאב לתוך מימד הזמן של ענייני הקריאה. כך ההרגשה היא בשבוע זה, שעברנו את כל שלבי יציאת מצרים ומתן תורה, הקמנו את המשכן, תפרנו וארגנו את בגדי הכהונה, משחנו את כלי המשכן ואת הכהנים, וכעת הכל ממתין להתחלת העבודה התמידית בפועל.

והנה הכל מתחיל: ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמור. והוא מצטוו על סוגי הקרבנות השונים לפרטי פרטים, קרבנות נדבה כמו עולה, נעחה ושלמים, קרבנות חובה כמו חטאת ואשם, כל קרבן עם דיניו המיוחדים והמאפיינים לו, החל ממקום עבודתם בתוך עזרת המקדש, ועד לחלקים העולים על המזבח להקטרה.

אחד מהדברים אותם חוזרת התורה ומציינת על קרבנות עולה ומנחה, הוא הכתוב "אשה עולה ריח ניחוח לה'". המשנה בסוף מסכת מנחות אומרת על פסוק זה: נאמר בעולת בהמה 'אשה ריח ניחוח' ובעולת עוף 'אשה ריח ניחוח' ובמנחה 'אשה ריח ניחוח', לומר לך, אחד המרבה ואחד הממעיט, ובלבד שיכוין לבו לשמים. הגמרא על המקום מביאה ברייתא החוזרת על הדברים ביתר פירוט, וכך שנינו: נאמר בשור הגם 'אשה ריח ניחוח' ובעוף הדק 'אשה ריח ניחוח' ובמנחה 'אשה ריח ניחוח', לומר לך אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין את לבו לשמים, ושמוא תאמר לאכילה הוא צריך תלמוד לומר 'אם אָרָעב לא אָמַר לָךְ יְיָ לִי תֵבֵל וְקִלְאָהּ וּגו', הַאֲכַל בְּשַׂר אֲבִירִים

וְדָם עֲתוּדִים אֲשַׁקֶּה, לא אמרת אליכם זבחו כדי שתאמר אעשה רצוני ויעשה רצוני, לא לרצוני אתם זוכחים אלא לרצונכם אתם זוכחים שנאמר 'לרצונכם תזבחהו'.

זהו בעצם יסוד היסודות, אין אנו עושים את המצוות כולם כדי לעשות הנאה כביכול לבורא כל יכול, אלא כל מטרתם הוא לזיכך האדם, שיתעלה ויתרומם. אין הקדוש ברוך הוא חפץ במעשים גדולים ומיוחדים ומרשימים, אלא בעיקר את הלב. אחד המרבה ואחד הממעיט, כולם שווים, ובתנאי שהלב כולו לאבא שבשמים. לא המעשים קובעים, אלא הלב קובע.

אך הבה ונתבונן: אחרי ככלות הכל, התורה דורשת ממי שביכלתו שיביא עולת בהמה, הרי שבכל זאת יש למעשים חשיבות. מה אם כן הכוונה במה שדרשו חז"ל ואמרו שאחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוון לבו לשמים?

על נקודה זו כבר עמדו הפוסקים (על השולחן ערוך סימן א'), ופירשו כי כוונת דברי חז"ל לומר, שאם זה הממעיט לא היה ביכלתו לעשות יותר ממה שעשה, באופן זה רצוי הוא לפני ה' כמו המרבה, ולכן אמרה התורה 'אשה ריח ניחוח' בעולת העוף בדיוק כמו בעולת בהמה, שאף עני שעשה את מה שביכלתו אם התכוון בכך לעשות נחת רוח במעשיו לפני ה', הרי מעשיו רצויים כמו העשיר שהביא עולת בהמה גדולה.

הסקנו איפוא, כי ברור שצרכים לעשות את מעשה המצוות בצורה המהודרת ביותר שאפשרית, ואף להגדילם בכמות ככל הניתן, אך עם זאת הקובע הוא לא הכמות אלא האיות, ויתכן כמות קטנה בהרבה עם איות טובה,

שגם היא תעלה לריח ניחוח בדיוק כמו הכמות הגדולה.

אולם, זאת יש לזכור, דין ערוך הוא על חלק מהקרבנות, שעשיר המביא קרבן של עני, לא יוצא ידי חובתו. וזאת משום, שאם אדם יכול לעשות את המעשה ביתר שלימות, ובאופן מהודר יותר, אינו יכול לפטור את עצמו בטענה שהעיקר הלב, לא כך הוא הדבר! אמת, הקובע הוא הלב המלווה את המעשה, אבל בלא מעשה אין ללב שום משמעות, והמעשה נדרש מהאדם כמה שהוא יכול. ובתוספת הרחבה: ברור שכלל שהמעשה נעשה בצורה המקסימלית מבחינת העושה, על ידי כך אף הלב יותר מכוון לאבינו שבשמים.

כידוע, כל דבר בתורה, לא נאמר רק כדי ללמוד עליו בעצמו, אלא ניתן ללמוד ממנו יסוד לכל דרכי התורה. ואף אנו נלך ונסיק מתוך הדברים שהתבארו, בנוגע לעניינינו, הלא הוא שבת קודש.

ברור שעיקרה של השבת, נועדה כדי להשריש את עיקרי האמונה בלבבותינו, וכדי להנחילנו מצוץ עונג נועם השבת שהיא מעין עולם הבא. עם זאת, ככל שנוכיח את זה גם במעשה, יותר מהמינימום המחוייב, הרי שכך גם ייקבע ויושרש הדבר בלבבותינו ביתר שאת וביתר עוז.

המינימום המחוייב, הוא שמירת השבת מכל מלאכה מכניסתה ועד צאתה, וקידושה בדברים ובמאכל ומשתה וסכות נקיה. נוסף על זה עוד קצת, נפרוש ממלאכה מעט מוקדם יותר, נקדש את השבת קצת יותר רוחני, וכך המעשה יהיה מושלם יותר, וגם הלב יהיה יותר מכוון לאבינו שבשמים, ויעלה לריח ניחוח לפנינו.

אחד המרבה

שתי ידיעות שונות שפורסמו בשבוע האחרון:

בעיר פתח תקוה התקיים כינוס מיוחד לרגל התחברות למערכת חשמל פרטית אליה יוכלו להתחבר המהדרים החפצים להשתמש בחשמל שאינו מיוצר תוך כדי חילול שבת רח"ל.

תושבי פתח תקוה התרגשו לקבל בכנס את פני הגר"ח קניבסקי שליט"א, שהטריח את עצמו לבוא במיוחד לכנס זה, כדי לחזק את הענין הזה של תוספת חיזוק בשמירת השבת, דבר שהרב שליט"א רואה בו חשיבות גדולה ביותר.

ידיעה נוספת:

בעיר אלעד, אירעו מספר טרגדיות בתקופה האחרונה לא עלינו, ולאחרונה התפרסמה הטרגדיה הנוראה בפטירתו הפתאומית של אברך צעיר לבילי שבת, בהותירו אחריו משפחה עם ילדים קטנים. מנהיגי הקהילה אליה השתייך האברך ז"ל, עלו למעונו של הגרא"ל שטינמן שליט"א כדי לשמוע במה ראוי להתחזק, ונענו כי ראוי להתחזק בקבלת שבת בזמן המוקדם על ידי הפסקה מעשיית מלאכות בשעה מוקדמת, וכן בזהירות מדיבורים בטלים בבית הכנסת ובית המדרש. ואכן, בני הקהילה קיבלו עליהם להתחזק בדברים האמורים.

בשתי הידיעות אנו לומדים על כח קבלת הרבים בתוספת חיזוק בעניינים הקשורים לשבת קודש.

נצטרף כולנו ללגיזנו של מלך, בהתחזקות בענייני שמירת שבת קודש וריבוי כבודה, ונביא עלינו את הברכה.

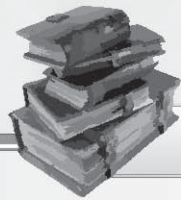
לשון חכמים

ומעלות יום הזה הכירו אבותינו, וכמו שקיבלו חז"ל קיים אברהם אבינו אפילו עירובי תבשילין, ויעקב אבינו אמרו שקבע תחומין, וגם יוסף במצרים שמר שבת, ואמרו חז"ל 'זמבוח טבח והכין אין והכן אלא מערב שבת לשבת, וזה מיקרי הכנה, שהוא הפן והמעמיד, וכיון שהם שמרו שבת עד שלא ניתנה, זה לנו אות על קדושת היום, לאפוקי מן התנועים ואפיקורסים שאמרו ששבת הוא רק למען יוכלו לעבוד בחול...

ועל פי זה מובן מה שאמרו במדרש: "אתה שמרת שבת עד שלא ניתנה, חייך שבן בנג עומד ומקריב בשבת, שנאמר ביום השביעי נשיא לבני אפרים", כלומר שמצד שימור עד שלא ניתנה – היינו שהמתין וציפה על יום השבת מצד קדושתו, לכן בן בנו עומד ומקריב, שהוא מסוגל לקדושה...

ומצד קדושת השבת ומעלתה צריך להוסיף מחול על הקודש, ורק בזה מראה שיום שבת קודש מצד המעלה, ועל דרך זה אמר "והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו", שעל ידי שמוסיף הוא מראה קדושתו ועושה מאהבה, ועל דרך זה נקרא הכנה אם אינו ממתין עד סוף היום. ובוזה אפשר לכוון מדרש הנ"ל שאמרו: אתה שמרת שבת עד שלא ניתנה – חייך וגו', היינו מערב שבת מוסיף מחול אל הקודש...

דרשות מהר"ם שיק - דרוש כ"ג

פניני הלכה

שאלה: האם מי שקיבל עליו תוספת שבת, מחוייב בשביתת בהמתו?

תשובה: יש להחמיר בכך שלא לעשות מלאכה עם בהמה שלו, לאחר שקיבל שבת.

מקורות ונימוקים: הפרי מגדים (סימן רס"ו משבצות זהב ס"ק ו') הסתפק אם מצוות שביתת בהמתו נוהגת גם בתוספת שבת, והניח בספק. לעומת זאת בשו"ת שואל ומשיב (מהדורא קמא חלק ג' סימן ס"ד) כתב בפשיטות שאין מצוות שביתת בהמתו נוהגת בתוספת שבת. ודבריו מובאים גם בדעת תורה למהרש"ם סימן רמ"ו. אך בספר חוט שני כתב, שמסתבר ששביתת בהמתו נוהגת בתוספת שבת של בעליה. וכיון שהנידון הוא בחשש דאורייתא, ראוי להחמיר בכך.

בנידון השאלה, שכבר קיבלו שבת, הוא חמור יותר מנידון הפוסקים המוזכר לגבי תוספת שבת שחלה מאליה, שכן כשקיבל שבת דעת כמה פוסקים שחל עליו דיני שבת לכל דיניהם ופרטיהם.

פרשת השבת

וְכַל קָרְבָּן מִנְחָתְךָ בְּמִלְחָה תִּמְלֹךְ וְלֹא תִשְׁבֵּית מִלְחָה בְּרִית אֱלֹהֶיךָ מֵעַל מִנְחָתְךָ עַל כָּל קָרְבָּנְךָ תִּקְרִיב מִלְחָה: (ב, יז)

תקריב - אפילו בשבת (מנחות כא, א)

המשנה למלך (הלכות שבת פרק י"א הלכה ה'), הקשה, מה צריכים פסוק מיוחד להתיר מליחת הקרבנות טרם הקטרתם, הרי ההלכה היא שאין מלאכת עיבוד באוכלים מן התורה, והאיסור למלוח אוכל באופן של חשש עיבוד הוא רק מדרבנן, ואם כן מה הצריכה התורה ריבוי מיוחד להתיר מליחת אברי הקרבנות שהם דברי מאכל. והביא לתרץ, שכיון שקרבנות השבת, התמידין והמוספים, הם קרבנות עולה, העולים כליל למזבח, ואין בהם דין אוכל כלל, אין זה נחשב כמו עיבוד אוכלים.

והמשנה למלך עצמו כתב ליישב, שבאופן שהעלו קרבן פסול על המזבח שמקטירים אותו, כפי הכלל שכל שעלה שוב לא יירד, הדין הוא שמקטירים אותו עם העור שבו, ונמצא שמולחים גם את העור, ועל זה בא הפסוק להתיר מליחת עור בשבת לצורך הקטרתו, אף שהיא מלאכת עיבוד.

האחרונים האריכו רבות בשאלה זו, ותירצו בה בכמה וכמה אופנים. אחד התירושים נמצא בספר "דגל יהודה" לרבי יהודה קאמינר, חותנו של בעל ה"שפת אמת" מגור, שכתב לתרץ את השאלה בדרך פשוטה אך חריפה, כי יתכן ומליחת הקרבנות צריכה להעשות בצורה שמוציאה את הדם מאברי הקרבן, ואם כך הרי יש בכך איסור של מפרק שהוא תולדת מלאכת דישה, ולכן צריכים פסוק להתיר את מליחת הקרבנות בשבת.

אמרת השבת

הפורש סוכת שלום עלינו ועל כל עמו ישראל ועל ירושלים.

חתימות ברכת השכיבנו בליל שבת

דרש רבי ראובן גרוז'ובסקי:

מברכה זו, שהיא מטבעת נוסח הברכה לשבת, נמצינו למדין, כי השבת משולה לסוכה. ומה ההקשר בין השבת לסוכה?

הסוכות שעשו בני ישראל במדבר, הגנו עליהם מפני החורב של המדבר האפריקני, הבער כתנור השורף כל לשד החיים, וכן מפני זרמי המטר, וכמאמר הכתוב 'וסוכה תהי' לצל יומם מחורב ולמחסה ולמסתור מזרם ומטר'.

כך היא השבת, היא הסוכה המסוככת על עם ישראל מזה קרוב לאלפיים שנות גלות, כשאנו נתונים בין שבעים זאבים, המאיימים לשרוף את גופנו ונשמתנו, חיינו בריאותנו ומנוחתנו. שבת היא המגינה עלינו מזרם השנאה והאנטישמיות השוטף מכל העולם ומכל המדינות הידועות וגם הדמוקרטיות.

אם רואים אנו פגיעה כל שהיא בעם ישראל, אות הוא שנחלש הגנת הסככה של השבת, וחסרים אנו את ההגנה והמסתור מפני הרוחות הרעות המאיימות עלינו.

מעשה לשבת

לכו נרננה

של הישישה. "בוודאי! בוודאי!", אומר הוא מיד ומוסיף: "הי-רצון מלפני הרופא כל בשר, שהינדה לא תסבול חלילה שום צער ומכאוב".

שעת מנחה הגיעה ורבי יוסף-חיים מנסה להיפרד מהינדה הזקנה, אך זו טרם באה על סיפוקה.

"רבי!", מגביהה היא את קולה ככל יכולתה, "ברכני באריכות ימים ושנים!". רבי יוסף-חיים מהיך אליה ומבקש לעשות כרצונה. הינדה מפרשת את חיובו כהבעת פליאה. "אל נא יתפלא רבנו על בקשתני", מסבירה הישישה בהתרגשות. "בוודאי איני צריכה לחזור לו על המדרשים הרבים המתארים את רבבות המלאכים שנוצרו בשמי מעלה בשביל מטרה אחת ויחידה – להגיד פעם אחת 'קדוש, קדוש, קדוש'. הינדה עוצרת לרגע ומיד ממשיכה: "ואילו אני – לא פעם אחת ולא שתי פעמים, אלא פעמים רבות בכל יום – זוכה לברך 'ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם', וכן להתפלל, ולקרוא קריאת-שמע, שחרית וערבית; האיך רבנו סבור כי ראוי שארצה אריכות ימים כדי שאוכה לומר עוד ברכה לקב"ה, עוד 'הללו-ה' ועוד 'אמן'? ברכני רבי בברכת חיים, למען לא אהדל מלברך את אבינו שבשמים!".

התרגשות גדולה אופפת את רבי יוסף-חיים. ניכר עליו כי דבריה הנוקבים של הינדה יורדים אל תוך חדרי ליבו. רבי יוסף-חיים מכוון את כל רמ"ח איבריו וס"ה גידיו, לקיים את משאלתה. בזמן שהחמה עומדת לשקוע ניצב לו רבי יוסף-חיים במרתף החשוב של הינדה הישישה ובעיניים עצומות נושא תפילה ואומר: "ריבנו-של-עולם, הבט משמים וראה כמה צדקת זו מייקרת כל רגע ורגע בעולמך. ראה עד מה מחבבת היא כל ברכה וכל 'אמן'. תן לה אריכות ימים ושנים טובות, כדי שתזכה להללך ולשבחך עוד זמן רב". רק אז, לאחר שהינדה הישישה נתרצתה סוף-סוף, יכול רבי יוסף-חיים להיפרד ממנה ולחוש לבינת-הכנסת.

באותו ליל שבת זהרו פניו של רבי יוסף-חיים באור יקרות. תפילתו נישאה במתיקות מיוחדת ומתוך לב מרתונן – "לכו נרננה לה..."

בעוד שעה תפרוס שבת המלכה את כנפיה על עיר-הקודש. תושבי ירושלים משלימים את הכנותיהם ליום המנוחה. הטמנה אחרונה, חליטת תה, הברשת שטריימל, הטבת נר, כיסוי החלות.

רבה של ירושלים, רבי יוסף-חיים זוננפלד, יוצא מביתו לעבר בית-הכנסת. פוסע הרב בין הסמטאות ופוגש בדרכו את זקני היישוב, המזדרזים לתפילת מנחה וקבלת שבת. "שבת-שלום", מאחלים הם לו ביראת-כבוד, והוא משיב להם באותו מטבע ובמאור-פנים.

לפתע עוצר רבי יוסף-חיים מולכת, ופונה לתוך חצר קטנה שבטבורה שוכן ביתה של ביילה האלמנה. נוקש הוא קלות על הדלת הפתוחה למחצה ונכנס פנימה.

כל השבוע מצפה ביילה לזדה זו של אושר. בכל יום חמישי טורחת ביילה ואופה כמו-ידיה עוגיות. את מחציתן היא מחלקת לחולים הרתוקים למיטותיהם, ואת המחצית השנייה שומרת היא לרגע טמיר זה. "אה! לו רק אפשר היה לטעום מהן עכשיו!", אומר רבי יוסף-חיים לאלמנה הקורנת מנחת. כך מדי שבוע בשבוע – ביילה אופה, הרב מושב ואינו טועם, והיא מתמלאת אושר עד בלי די.

כזה הוא רבה של ירושלים וזה המנהג שאימין לעצמו – בכל יום ישיי לעת ערב, שעה לפני כניסת השבת, יוצא הוא לסינוב בין בתי החלכאים והנדכאים, כדי להאיר ולשמח, ולו גם לדקות מעטות, את נשמותיהם הדוויות.

משם פונה רבה של ירושלים לצריפו הדלוח של "יוסלה הדרשן". כך הכול מכנים את המסכן, בגלל הדרשות-אין-ספור שנוהג הוא לשאת, בהצר בית-הכנסת, באזני כל מי שרק מוכן להאזין. גם עליו אין רבי יוסף-חיים פוסח. "על מה תדבר השבת?", שואל אותו רבה של ירושלים בחיך טוב. "השבת אדרוש על מידת הביטחון", עונה יוסלה ברצינות תהומית. "בזמן האחרון חש אני חלישות מסויימת אצל הבריות בעניין זה". רבי יוסף-חיים מהנהן בהסכמה ונפרד מעמו בברכת השבת שבפתח.

כך מוסיף רבה של ירושלים לפקוד את בתיהם של כל עלובי החיים ביישוב. ומדי יום ישיי מסתיים הסינוב במרתף

דבריהם הם זכרונם

רבי יצחק אייזיק מקאליב זע"א ז' אדר ב' תקפ"א

ברחבי הונגריה התפרסם שמו המופלא של האדמו"ר רבי יצחק אייזיק מקאליב זצ"ל, וסחו אחריו נפלאות. באופן מיוחד תיארו את כיסופיו לגאולה השלמה, כשהיבר על כך שירים רבים המבטאים כיסופים וגעגועים עזים לגאולה. מקום מנוחתו בעיירה קאליב, היווה מוקד לעליה המונית לציונו הקדוש, באופן מיוחד ביום ז' אדר יום הסתלקותו. בתיאורים מהשנים שלפני השואה, מתואר כי בשבת לפני ז' אדר, היו המונים שובתים בעיירה ראצפערט הסמוכה, בצילו של רבי שלום אליעזר מראצפערט, ויחד עמו היו עולים ברבבותיהם ביום ז' אדר לעיירה קאליב.

סח האדמו"ר מצאנו-קלוינבורג זצ"ל באחד משיעוריו:

הרב הקדוש מקאליב זי"ע, - שמלכד גודל צדקותו המפורסם לכל, היה גם נאון הגאונים, ומאתים ושמונים קהלות השתייכו לגליל הרבנות שלו והיו תחת מרותו, והיה תלמידו של הגאון הקדוש הרב ר' שמעלקא מניקלשבורג זי"ע, ובשו"ת כתר כהונה יש תשובה אליו, וכותב אליו בתוארים מופלגים - , סבל יסורים נוראים מתולעים חיים שרחשו לו מתחת לעור בשרו, וכל גופו היה מלא פצעים ואבעבועות, עד שלא היה יכול לסבול עליו מלבושים, והיו צריכים לעשות בשבילו בגדים קלים ממשי דק או מנייר. והיה אומר בענות קדשו, הרי מלך המשיח מחולל מפשעיו והוא סובל בשביל עונותיהם של ישראל, ואני אין רצוני שמלך המשיח יסבול בגלל החטאים שלי, לכן קיבלתי את היסורים על עצמי.

כל זה היה במשך ימי השבוע, מלבד ימי שבת ויום טוב, שבהם היה כאחד האדם, שכך התנה בעת קבלת היסורים על עצמו, שבשבת ויום טוב יהיה לו מנוחה. ואחרי הדלקת הנרות היה לובש את בגדי השבת, ומיד לאחר הבדלה היה מוכרח לפשוט אותם מחמת גודל היסורים. זכותו יגן עלינו.

משל ונמשל

דבר אל בני ישראל, רבי יודן בשם ר' ישמעאל בר נחמן, משל למלך שהיו לו פרקסין והיה מצוה את עבדו ואמר לו: קפלו ונערו ותן דעתך עליו, אמר לו עבדו: אדוני המלך! מכל פרקסין שיש לך אי אתה מצוה אותי אלא על זה? אמר לו: שאני מדביקו לגופי. כך אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא: רבש"ע! משבעים אומות אוותינטיאות שיש לך בעולמך אי אתה מצוה אותי אלא על ישראל? 'צו את בני ישראל', 'דבר אל בני ישראל', 'אמור אל בני ישראל! אמר לו: שהן דבוקין לי, הדא הוא דכתיב (ירמיה יג) 'כי כאשר ידבק האזור אל מתיני איש'.

אמר רבי אבין, משל למלך שהיה לו פורפירין והיה מצוה את עבדו ואומר לו: תן דעתך עליו וקפלו ונערו. אמר לו: אדוני המלך! מכל פורפירין שיש לך אי אתה מצוה אלא על זה? אמר לו: שאותו לבשתי ביום מלכותי. כך אמר משה לפני הקב"ה: רבונו של עולם! משבעים אומות אוותינטיאות שיש לך בעולמך אי אתה מצוה אותי אלא על ישראל? 'צו את בני ישראל', 'אמור אל בני ישראל'. אמר לו: הן שהמליכוני תחלה על הים ואמרו לי (שמות טו) ה' ימלוך לעולם ועד.

אמר רבי ברכיה, משל לזקן שהיתה לו מעפורת והיה מצוה את תלמידו ואומר לו: קפלה ונערה. אמר לו: אדוני המלך! מכל מעפראות שיש לך אי אתה מצוה אותי אלא על זה? אמר לו: מפני שאותה לבשתי כשנתמנתי זקן. כך אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא: רבש"ע משבעים אומות אוותינטיאות שבראת בעולמך אי אתה מצוה אותי אלא על ישראל? אמר לו שקבלו עליהם מלכותי בסניני ואמרו (שם כד) 'כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע'.

אמר ר"ש בן יוחאי, משל למלך שהיה לו בן יחיד, בכל יום ויום היה מצוה את בן ביתו אכל בני או שתה בני, אזל לבית הספר אתא מבית הספר, כך בכל יום ויום היה הקב"ה מצוה את משה ואומר לו: 'אמור אל בני ישראל', 'צו את בני ישראל'.

אמר רבי יהודה בר סימון, משל לאחד שהיה יושב ועושה עטרה למלך ועבר אחד עליו, אמר לו: מה אתה עושה? אמר לו: אני עושה עטרה למלך. אמר לו: כל שאתה יכול לקבוע בה אבנים טובות ומרגליות קבע, זמרגדין קבע, מרגליות קבע, למה? שעתיד לינתן בראשו של מלך. כך אמר לו הקדוש ברוך הוא למושה: כל מה שאתה יכול לשבח את ישראל שבח, לגדלן ולפארן פאר, למה? שאני עתיד להתפאר בהם שנא' (ישעיה מט) 'ואמר לי עבדי אתה ישראל אשר כך אתפאר'.

מדרש רבה ויקרא פרשה ב'

יְלָדֵי הַשַּׁבָּת

יְלָדִים יְקָרִים!

אַנְחָנוּ כְּבָר עוֹמְדִים מִמָּשׁ כְּמַעַט שְׁבוּעָה לְפָנֵי חַג הַפּוּרִים, חַחַג הָאֱהוּב עֲלֵינוּ כָּל כָּהֵן.

וְנִסְכּוֹנוּ כְּבָר עִמָּךְ לְתוֹךְ הַחֲדָשׁ שְׁמֵרָבִים בּוֹ בְּשִׁמְחָה, וּבְטַח שֶׁכֵּל יוֹם וַיּוֹם כְּלָנוּ מִתְרוֹמְמִים מִשִּׁמְחָה שֶׁל קִדְשָׁהּ.

שִׁמְחָה זֶה דְּבָר כָּל כָּהֵן חַשׁוּב וְיָקָר לְעִבּוּדֵת ה', וְכִפִּי שְׂאֲנֵנוּ שָׂרִים מִתּוֹךְ מַאֲמָרָיו שֶׁל רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֵסֶלֶב זצ"ל "מִצְוָה גְדוֹלָה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד".

אַחֲרַיִם גּוֹרָסִים בְּאִמְרָה זוּ: "שִׁמְחָה גְדוֹלָה לְהִיּוֹת בְּמִצְוָה תָּמִיד". וְהַאֲמַת הִיא שְׂשֻׁנֵי הַדְּבָרִים נְכוֹנִים וּמְשֻׁלְּמִים זֶה אֵת זֶה, כִּי אֵין אֶפְשָׁרוּת לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִידִית אִם לֹא עַל יְדֵי קִיּוּם מִצְוֹת ה', שֶׁסִּגְוַלְתֶּם פֶּה קִדְוֶשָׁה וְגִבּוּהָ לְהִרְבּוֹת שִׁמְחָה עַל הָאָדָם. וְכִמוֹ כֵּן אֵת הַמִּצְוֹת צָרִיכִים לְקִיּוּם מִתּוֹךְ שִׁמְחָה, כִּפִּי הַמְּבֹאָר בְּפִסְקוּי הַתּוֹרָה, כָּהֵן שֶׁהַשִּׁמְחָה הִיא תְּנַאי לְקִיּוּם הַמִּצְוֹת, וְקִיּוּם הַמִּצְוֹת הֵם הַמְּבִיאִים אֵת הָאָדָם לְשִׁמְחָה.

שִׁמְחָה זֶה בְּטוֹי לְשִׁלְמוֹת נְפִשִׁית, וְלִהְיוֹתוֹמְמוֹת הַרוּחַ. שִׁמְחָה זֶה לֹא פְּרָקָן יְצָרִים, שִׁמְחָה זֶה לֹא סֵתֶם רַקוּדִים בְּרַחֲבֵי. וְלָכֵן הַשִּׁמְחָה וְהַמִּצְוָה הֵם דְּבָרִים הַקְּשׁוּרִים וְקָרוּבִים זֶה בְּזֶה.

אִם רוּצִים אָנוּ לְהוֹסִיף בְּשִׁמְחָה, נוֹסִיף עוֹד חֲזָק בְּקִיּוּם הַמִּצְוֹת. לְמִשְׁלַל בַּשַּׁבָּת קִדְשׁ, נוֹסִיף עוֹד לְהַקְדִּים אֵת זְמַן גְּנִיסַת הַשַּׁבָּת, נוֹסִיף עוֹד לְהַתְחַזֵּק בְּשִׁמְרִית הַשַּׁבָּת כְּשִׁפְחוֹת נִתְעַסֵּק בְּדַבְרֵי חֲלוֹן, כָּהֵן נוֹכַח לְהוֹסִיף עוֹד שִׁמְחָה וְעוֹד שִׁמְחָה.

כְּנוֹסֵחַ הַזְּמִירוֹת לְלֵיל שַׁבָּת הַמְּדַפֵּס בְּפִסְקוּרִים לְפָנֵי קִדְוֶשׁ, יִשְׁנֶה תַּחֲנוּנָה וּבְקִשָּׁה מְנַחֵת בְּשִׁבְתּוֹךְ הַדְּבָרִים מִתְּפִלָּיִם וּמִבְּקָשִׁים "וְנִגְנוּ לְקַבֵּל שִׁבְתוֹת מִתּוֹךְ רַב שִׁמְחָה וּמִתּוֹךְ עֵשֶׂר וְכַבּוֹד וּמִתּוֹךְ מַעוֹט עֲזוּנוֹת". וְכַנְרָאָה שֶׁהַדְּבָרִים תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, אִם נִקְבַּל אֵת הַשַּׁבָּת מִתּוֹךְ שִׁמְחָה - מִמְּיֵלָא יִהְיֶה זֶה מִתּוֹךְ עֵשֶׂר וְכַבּוֹד, וְגַם מִתּוֹךְ מַעוֹט עֲזוּנוֹת, כְּשֶׁנוֹסִיף עוֹד וְעוֹד מִצְוֹת.

שַׁבָּת שְׁלוֹם

ישמחו

מופץ בדואר אלקטרוני בכל קצוות תבל.

לזיכוי הרבים נא הדפיסו

והפיצו בין מכריכם!

לקבלת הגליון בכל שבוע,

ולהערות הצעות ותרומות

yismechu@yismechu.com 052-7636030